

Títol

"L'últim ritual a Ègara"

Descripció i proposta de desenvolupament

Aquesta novel·la s'emmarca en el teló de fons de la dictadura franquista i explora tres esdeveniments històrics reals a través de tres històries de fantasia diferents, protagonitzades per dones que esdevenen monstres per poder sobreviure i resistir. L'obra abordarà temes com la identitat, el poder, la repressió i la resistència, des d'una perspectiva feminista i simbòlica. La narració tindrà com a fil conductor la veu d'una narradora-escriptora que investiga la història real d'Aurora i Hildegart Rodríguez, tot desdibuixant les fronteres entre ficció i realitat.

Els tres relats centrals parteixen de fets històrics documentats:

1. El robatori sistemàtic de nadons. Aquesta pràctica formava part d'una campanya més àmplia del règim franquista per reprimir la dissidència política i eliminar els opositors, que incloïa l'empresonament i l'execució de milers de persones. El robatori de nadons estava dirigit principalment a dones que es consideraven sospitoses políticament o moralment, incloses les mares solteres o republicanes. Normalment, els nadons robats eren col·locats amb famílies simpatitzants amb el règim, i les seves identitats es van canviar per esborrar qualsevol rastre de la seva autèntica filiació. Això es va fer en un intent de crear una generació d'infants que fossin lleials al règim i a la seva ideologia. L'escala dels robatoris de nadons és difícil de determinar, ja que molts registres es van destruir o es van perdre. No obstant això, les estimacions suggereixen que desenes de milers de nadons podrien haver estat pres de les seves mares durant l'època franquista.

Parlaré d'aquest episodi a través de la història de la Virgínia i l'Arnal, dos germans bessons que van néixer mentre la seva mare estava a la presó. Abans de ser executada, la Virgínia és col·locada en un convent de Terrassa (inspirat en el convent de les Germanes Josefines) mentre que l'Arnal és adoptat per una família franquista de Madrid, i rebatejat com a Fernando. La història comença quan l'adult Fernando, que és cirurgià forense, és cridat a l'Hospital del Tòrax de Terrassa, per investigar uns estranys assassinats ocorreguts en un convent de la ciutat. Quan arriba coneix la Virgínia, una

minyona tímida que no parla. El Fernando comença a sospitar que la Virgínia és una licàntropa que podria estar implicada en els assassinats i comença a dubtar del seu propi seny, sobretot quan descobreix que són germans i que van ser robats quan la seva mare, una dona republicana, estava empresonada.

2. Després de la victòria de les tropes del general Franco a la Guerra Civil Espanyola, hi va haver notícies generalitzades de violacions massives i violència sexual comesa contra dones a ciutats d'arreu d'Espanya. Aquestes atrocitats formaven part d'una campanya més àmplia de terror i repressió destinada a suprimir la dissidència i consolidar el poder sota el franquisme. Aquests atacs sovint tenien lloc en espais públics, com ara carrers de la ciutat o places públiques, i tenien com a finalitat intimidar i aterrir la població. Les dones que eren percebudes com a opositores polítiques o que havien donat suport al bàndol republicà durant la guerra van ser especialment atacades. A més de les violacions massives, les dones també estaven subjectes a la prostitució forçada i l'esclavitud sexual.

Escriuré sobre aquests fets de la mà de la Carme, la filla d'una minyona que treballava per a una família rica de Barcelona i que es va quedar embarassada del fill gran de la família, que no va reconèixer la paternitat. La família li troba una nova feina en un bordell, on la Carme creix. La mare mor a l'Hospital del Tòrax de Terrassa, on hi havia malalts de sífilis ocults sota el diagnòstic de tuberculosi per amagar l'epidèmia i l'estigma. L'Anita, la propietària, la cuida com si fos filla pròpia. Després de la Guerra Civil, el promès de la Carme és empresonat. Ella demana ajuda al seu pare biològic que es nega a ajudar-la. Mentrestant, els soldats franquistes violen i obliguen moltes dones a les presons a oferir-los serveis sexuals. El promès de la Carme és executat, i llavors ella planeja venjar-se: decideix contagiar-se amb la sífilis, fer-se prostituta i contagiar tants soldats i homes de poder del franquisme com pugui. Quan els homes infectats per la sífilis no moren i comencen a comportar-se de manera estranya, coneixerà La Niña, una caçadora de monstres que li ensenyarà com eliminar-los.

3. Durant el franquisme, els camps de concentració i les presons van ser utilitzats com a eines de càstig i control polítics d'aquells que eren considerats una amenaça per al règim. Sovint les dones eren objectiu d'empresonament i maltractaments en aquestes

instal·lacions, conegudes per les seves condicions brutals i el maltractament dels presos. Moltes dones van ser detingudes sense judici i retingudes durant mesos o fins i tot anys. Antonio Vallejo-Nágera va ser un psiquiatre espanyol, membre de la Falange, el partit feixista espanyol que va donar suport a Franco durant el seu règim. Va participar en l'administració d'atenció psiquiàtrica a diverses presons de dones i era conegut pel seu metodologia sense cap ètica ni respecte pels drets humans, que sovint implicava l'ús de teràpies d'electroxocs i altres tractaments inhumans. Creia que les dones eren una raça inferior i s'havien d'ajustar als rols tradicionals d'esposes i mares, i va guanyar notorietat durant l'època franquista per les seves idees eugenètiques i el seu paper en la promoció de la idea que els homosexuals, comunistes i altres dissidents polítics eren malalts mentals i requerien tractament psiquiàtric.

Els personatges principals d'aquesta història són Imago i Nimfa III, dues joves que van ser criades en una ciutat aïllada per un grup de dones que les entrenen per convertir-se en Dones Papallona, en el que anomenen l'Altra Dimensió. No saben que en realitat aquesta ciutat és un camp de concentració governat per Vallejo-Nágera, on les noies s'entrenen per resistir els experiments d'abús i modificació genètica que tenen previst infligir-los en el futur. Quan ho descobreixen, la seva venjança és èpica.

Amb la voluntat de reforçar la connexió amb la ciutat de Terrassa i dotar la novel·la d'una estructura simbòlica profunda, les tres històries de la novel·la trobaran la seva confluència final a la **Seu d'Ègara**, conjunt monumental format per tres esglésies que esdevindran espais simbòlics vinculats a cadascuna de les protagonistes:

- **Sant Pere** representarà la història de la Virgínia, vinculada a la institució religiosa i al robatori de nadons. Aquesta església, amb el seu caràcter monumental i litúrgic, reflecteix el silenci i el control que la protagonista ha patit des de la infància.
- **Santa Maria**, històricament associada al culte marial i al cos femení, acollirà simbòlicament la història de la Carme, prostituta venjadora que desafia el règim a través del seu propi cos. Aquesta església serà l'espai de reconciliació i de memòria corporal.
- **Sant Miquel**, d'origen funerari i lligada a l'univers del judici i la lluita espiritual, connectarà amb la història d'Imago i Nimfa III, les joves tancades en un camp de

concentració i sotmeses a experiments. L'espai esdevindrà un lloc de revelació i transformació.

La meva idea és donar coherència i unitat a aquestes tres històries a través d'un mateix narrador, que seria jo mateixa, Leticia Asenjo, escriptora i psicòloga interessada a escriure sobre la història real d'Hildegart i Aurora Rodríguez:

Aurora Rodríguez va ser una escriptora, feminista i eugenista espanyola que és més coneguda per la tràgica història de la seva filla, Hildegart. Aurora va néixer l'any 1879 a Santiago de Compostel·la. Era filla d'un metge i va créixer en una família benestant. Va rebre una bona educació i es va interessar per escriure des de ben jove. A principis del 1900, Aurora es va interessar per les idees de l'eugenesia, una teoria que promou la millora de la raça humana mitjançant la criança selectiva. Creia que la intel·ligència i els valors morals eren trets heretats i que era possible crear una raça superior. L'Aurora es va obsessionar amb la idea de crear un fill perfecte i el 1914 va donar a llum la seva filla, Hildegart. Aurora va criar Hildegart amb l'únic propòsit de crear un ésser humà superior. Va formar la seva filla en música, literatura i idiomes, i també la va sotmetre a exercicis físics i mentals rigorosos. Hildegart va ser una nena prodigi, va publicar el seu primer llibre de poesia als 14 anys, però Aurora creia que el potencial d'Hildegart s'estava desaprofitant per la seva implicació en una relació romàntica i també pel seu activisme polític. Per evitar que Hildegart continués pel que considerava el camí equivocat, Aurora va començar a planificar l'assassinat de la seva filla. El juny de 1933, Aurora va portar Hildegart a una habitació d'hotel a Madrid, on la va assassinar amb arma de foc. Poc després Aurora va ser arrestada i va confessar el crim, afirmant que havia comès l'assassinat per amor a la seva filla i amb el desig de salvar-la del que considerava una vida desaprofitada.

Aurora va ser jutjada i va ser declarada culpable d'assassinat. Va ser condemnada a mort, però després la sentència es va commutar per cadena perpètua. Va viure en un hospital psiquiàtric fins a la seva mort el 1956.

La idea de la narradora és escriure una història de crim real a l'estil de "A sang freda" de Truman Capote, relatant la vida d'Hildegart i Aurora, la seva relació i els seus

darrers dies, a través d'alguns textos que s'han escrit sobre aquest tema. També vol relacionar aquest cas amb el mite de Frankenstein, ja que l'Aurora anomenava la seva filla "la meva nina de carn" i va passar els seus últims anys a l'hospital psiquiàtric creant nines a les que intentava donar vida. Quan la narradora investiga la història a la Biblioteca de Catalunya, unes referències sobre l'Hospital del Tòrax la porten a l'Arxiu Històric de Terrassa, on troba uns dietaris antics que parlen d'alguns episodis ocorreguts durant el franquisme que no s'han acreditat perquè es consideren poc plausibles.

Aquest és un punt de partida a l'estil de la novel·la "Case Study" de Graeme Macrae Burnet (2021), en la qual el mateix autor n'és el narrador. Aquest fet dona credibilitat als fets que narra i fa que el lector es preguntï si són reals o ficticis. En el meu cas, començar la novel·la explicant una història real que sembla una obra de ficció per la seva inversemblança m'ajudaria a crear aquesta confusió i a desdibuixar la línia entre la realitat i la ficció quan entren en joc les altres històries. La meva intenció és presentar les altres tres històries a través de material aparentment versemblant com entrevistes o notícies dels diaris, a la manera de "Joe Gould's Secret", el llibre de no ficció de Joseph Mitchell o "August" de John Williams.

Objectius

1. Exploració Històrica:

- Denunciar esdeveniments menys coneguts durant la repressió franquista, tant a nivell general com amb especial atenció a la memòria amagada en espais de la ciutat de Terrassa, com l'Hospital del Tòrax i la Seu d'Ègara, fent de la ciutat un personatge més de la novel·la, a través d'una arquitectura simbòlica i narrativa que connecta les tres històries com si fossin capelles d'un mateix temple.
- Proporcionar una perspectiva imaginativa sobre les realitats històriques, permetent als lectors connectar emocionalment i intel·lectualment amb el passat.

2. Posar en valor el gènere fantàstic per tractar temes seriosos:

- Emprar elements de fantasia per donar poder a personatges femenins, utilitzant les seves habilitats úniques per resistir i enfrontar-se als reptes.
- Explorar el poder transformador de la resiliència i la força davant de l'opressió.

3. Narrativa feminista:

- Desenvolupar personatges femenins complexos i multidimensionals per desafiar narracions tradicionals.
- Posar en valor la força i la valentia de les dones durant un període marcat pel patriarcat i la repressió.

4. Difuminar la realitat i la ficció:

- Difuminar les línies entre realitat i ficció introduint una història de crims reals com a punt de partida.
- Crear una sensació de confusió que convidi els lectors a qüestionar els límits entre els fets històrics i la narració imaginativa.

Metodologia de treball proposada

1. **Investigació històrica i documental:** Es realitzarà una recerca rigorosa sobre els tres eixos centrals del projecte (robatori de nadons, repressió sexual i psiquiatria feixista), mitjançant fonts primàries i secundàries, entrevistes, arxius i bibliografia. Aquesta recerca es complementarà amb l'exploració de la història local de Terrassa, en especial pel que fa al paper de determinats espais (com l'Hospital del Tòrax, la Seu d'Ègara o l'Arxiu Històric) durant i després del franquisme.
2. **Treball de camp a Terrassa:** Es preveuen visites a llocs clau de la ciutat per tal de recollir impressions, material fotogràfic, detalls sensorials i documentació històrica. Això inclou la Seu d'Ègara (on s'ubica el clímax simbòlic del llibre), l'Hospital del Tòrax (com a espai de silenci institucionalitzat) i l'Arxiu Històric de Terrassa, on es preveu desenvolupar part de la recerca narrativa de la protagonista.
3. **Desenvolupament narratiu i estructural:** La novel·la es construirà com una suma de tres relats interconnectats, amb una narradora central que funciona com a testimoni, investigadora i escriptora. La seva recerca sobre la història d'Aurora i Hildegart Rodríguez serà el fil conductor que donarà versemblança als relats fantàstics. La idea de fons és articular els tres relats com si fossin capelles narratives dins d'un mateix temple simbòlic: la Seu d'Ègara.
4. **Esctura i revisió literària:** L'escriptura es durà a terme en fases, intercalant l'elaboració de cada història amb moments de revisió i contrast. Es combinaran

fragments narratius amb materials ficticis d'estil documental (entrevistes, cartes, notícies falses...), tot inspirant-se en obres com *In Cold Blood* (Capote), *Case Study* (Burnet) o *Joe Gould's Secret* (Mitchell).

5. **Exploració estètica i temàtica:** Es treballarà l'atmosfera i el simbolisme gòtic, litúrgic i fantàstic dels espais de Terrassa, donant-los una nova lectura des de la memòria de gènere i la resistència. La idea és que la ciutat no sigui només escenari, sinó organisme viu i reactiu dins la novel·la.

Perspectives de futur

La meva editorial La Segona Perifèria, on vaig publicar la meva primera novel·la "Divorci i aventura" al 2022, ha mostrat interès a publicar aquest text durant el 2026/2027.